

KONSTYTUCJA BIZNESU

Komentarz

PRAWO PRZEDSIĘBIORCÓW

USTAWA O CEIDG

USTAWA O RZECZNIKU MŚP

USTAWA O ZASADACH UCZESTNICTWA

PRZEDSIĘBIORCÓW ZAGRANICZNYCH

I INNYCH OSÓB ZAGRANICZNYCH

W OBRODIE GOSPODARCZYM NA TERYTORIUM RP

redakcja naukowa Marek Wierzbowski

Leszek Bielecki, Jan Gola, Krzysztof Horubski
Katarzyna Kokocińska, Eliza Komierzyńska-Orlińska
Piotr Ruczkowski, Marek Wierzbowski, Agnieszka Żywicka

KOMENTARZE

KONSTYTUCJA BIZNESU

Komentarz

PRAWO PRZEDSIĘBIORCÓW

USTAWA O CEIDG

USTAWA O RZECZNIKU MŚP

USTAWA O ZASADACH UCZESTNICTWA

PRZEDSIĘBIORCÓW ZAGRANICZNYCH

I INNYCH OSÓB ZAGRANICZNYCH

W OBRODZIE GOSPODARCZYM NA TERYTORIUM RP

redakcja naukowa Marek Wierzbowski

Leszek Bielecki, Jan Gola, Krzysztof Horubski
Katarzyna Kokocińska, Eliza Komierzyńska-Orlińska
Piotr Ruczkowski, Marek Wierzbowski, Agnieszka Żywicka

KOMENTARZE

Zamów książkę w księgarni internetowej

proinfo.pl
księgarnia internetowa

Stan prawny na 16 stycznia 2019 r.

Recenzent

Dr hab. Cezary Banasiński

Wydawca

Grzegorz Jarecki

Redaktor prowadzący

Kinga Zajac

Opracowanie redakcyjne i łamanie

Violet Design Wioletta Kowalska

Poszczególne części komentarza napisali:

Prawo przedsiębiorców:

Leszek Bielecki – art. 27–36

Jan Gola – art. 37–39, 41, 42

Krzysztof Horubski – art. 40, 43, 44

Katarzyna Kokocińska – preambuła, art. 8–16, 66–72

Eliza Komierzyńska-Orlińska – art. 1–7, 17–26

Agnieszka Żywicka – art. 45–65

**Ustawa o Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej
i Punkcie Informacji dla Przedsiębiorcy:**

Eliza Komierzyńska-Orlińska – art. 29–67

Agnieszka Żywicka – art. 1–28

Ustawa o Rzeczniku Małych i Średnich Przedsiębiorców:

Leszek Bielecki – art. 12–18

Piotr Ruczkowski – art. 1–11

**Ustawa o zasadach uczestnictwa przedsiębiorców zagranicznych i innych osób
zagranicznych w obrocie gospodarczym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej:**

Leszek Bielecki – art. 1–13

Piotr Ruczkowski – art. 14–44

© Copyright by

Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o., 2019

ISBN: 978-83-8160-341-6

Dział Praw Autorskich

01-208 Warszawa, ul. Przyokopowa 33

tel. 22 535 82 19

e-mail: ksiazki@wolterskluwer.pl

www.wolterskluwer.pl

księgarnia internetowa www.profinfo.pl

Spis treści

Wykaz skrótów	15
Przedmowa Adama Abramowicza i Jacka Cieplaka, Rzecznika i Zastępcy Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców	21
Wstęp	23
USTAWA Z 6.03.2018 R. – PRAWO PRZEDSIĘBIORCÓW	27
Rozdział 1	
Przepisy ogólne	33
Art. 1. [Zakres przedmiotowy i podmiotowy ustawy]	33
Art. 2. [Wolność działalności gospodarczej i równość przedsiębiorców]	40
Art. 3. [Definicja działalności gospodarczej]	48
Art. 4. [Definicja przedsiębiorcy]	59
Art. 5. [Działalność nieewidencjonowana]	71
Art. 6. [Wyłączenia spod stosowania przepisów ustawy]	74
Art. 7. [Definicje ustawowe]	79
Art. 8. [Zasada „co nie jest prawem zabronione, jest dozwolone”]	85
Art. 9. [Obowiązek wykonywania działalności gospodarczej zgodnie z zasadami uczciwej konkurencji i poszanowania dobrych obyczajów]	87
Art. 10. [Zasada domniemania uczciwości przedsiębiorcy]	90
Art. 11. [Zasada przyjaznej interpretacji przepisów]	92
Art. 12. [Zasady pogłębiania zaufania, proporcjonalności, bezstronności i równego traktowania]	95
Art. 13. [Zasada odpowiedzialności urzędników za naruszenie prawa]	100
Art. 14. [Zasada pewności prawa]	102
Art. 15. [Zasada udzielania informacji]	104
Art. 16. [Instytucja Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców]	106
Rozdział 2	
Podejmowanie, wykonywanie i zakończenie działalności gospodarczej	109
Art. 17. [Wpis do rejestru przedsiębiorców lub do CEIDG]	109
Art. 18. [Ulga na start]	112

Art. 19. [Obowiązek rozliczeń za pośrednictwem rachunku płatniczego]	115
Art. 20. [Numer identyfikacji podatkowej (NIP)]	118
Art. 21. [Odpowiednie oznaczenie towarów wprowadzanych do obrotu na terytorium RP]	124
Art. 22. [Istota zawieszenia wykonywania działalności gospodarczej; zawieszenie wykonywania działalności gospodarczej przez wspólników s.c.]	128
Art. 23. [Okres zawieszenia wykonywania działalności gospodarczej]	133
Art. 24. [Wnioskowy tryb zawieszenia i wznowienia wykonywania działalności gospodarczej; początek okresu zawieszenia; wpis informacji do rejestru przedsiębiorców lub do CEIDG]	135
Art. 25. [Dozwolone i nakazane działania przedsiębiorcy w okresie zawieszenia wykonywania działalności gospodarczej]	141
Art. 26. [Konsekwencje wykreślenia z CEIDG]	146
 Rozdział 3	
Załatwianie spraw z zakresu działalności gospodarczej	148
Art. 27. [Zasada szybkości postępowania]	148
Art. 28. [Zasada współdziałania organów]	149
Art. 29. [Zasada żądania przedłożenia dokumentu]	151
Art. 30. [Zasada rozsądnych terminów]	152
Art. 31. [Obowiązek przyjęcia pisma lub wniosku niekompletnego]	153
Art. 32. [Potwierdzenie przyjęcia wniosku]	154
Art. 33. [Objaśnienia prawne]	155
Art. 34. [Wydanie interpretacji indywidualnej]	157
Art. 35. [Zwiążanie wykładnią; utrwalona praktyka interpretacyjna]	164
Art. 36. [Punkt Informacji dla Przedsiębiorcy]	167
 Rozdział 4	
Reglamentacja działalności gospodarczej	168
Art. 37. [Działalność gospodarcza koncesjonowana; organ koncesyjny]	168
Art. 38. [Publikacja informacji o warunkach uzyskania koncesji]	172
Art. 39. [Odmowa udzielenia koncesji lub ograniczenie zakresu koncesji; czasowe wstrzymanie udzielania koncesji]	173
Art. 40. [Kontrola koncesjonariusza]	176
Art. 41. [Zezwolenie na wykonywanie działalności gospodarczej]	178
Art. 42. [Warunki udzielenia zezwolenia na wykonywanie działalności gospodarczej]	182
Art. 43. [Wpis przedsiębiorcy do rejestru działalności regulowanej; kontrola działalności regulowanej]	182
Art. 44. [Zakres czasowy i terytorialny koncesji; zezwolenia lub wpisu do rejestru działalności regulowanej; lista rodzajów działalności gospodarczej wymagających uzyskania koncesji; zezwolenia albo wpisu do rejestru działalności regulowanej]	187

Rozdział 5

Ograniczenia kontroli działalności gospodarczej	190
Art. 45. [Zasady i tryb kontroli]	190
Art. 46. [Odszkodowanie za szkodę poniesioną w związku z czynnościami kontrolnymi wykonywanymi niezgodnie z prawem]	194
Art. 47. [Analiza prawdopodobieństwa naruszenia prawa]	196
Art. 48. [Zawiadomienie o zamiarze wszczęcia kontroli; uprzednie czynności kontrolne]	198
Art. 49. [Upoważnienie do przeprowadzenia kontroli]	203
Art. 50. [Obecność przedsiębiorcy lub jego przedstawiciela podczas wykonywania czynności kontrolnych]	210
Art. 51. [Miejsce przeprowadzania kontroli]	212
Art. 52. [Sposób wykonywania czynności kontrolnych]	214
Art. 53. [Protokół kontroli]	215
Art. 54. [Prowadzenie więcej niż jednej kontroli]	217
Art. 55. [Czas trwania kontroli]	220
Art. 56. [Przerwanie kontroli]	225
Art. 57. [Książka kontroli]	226
Art. 58. [Wyłączenie możliwości przeprowadzenia ponownej kontroli przez ten sam organ]	229
Art. 59. [Sprzeciw przedsiębiorcy; skarga na przewlekłe prowadzenie kontroli] ...	231
Art. 60. [Nakaz wstrzymania wykonywania działalności gospodarczej]	239
Art. 61. [Wyłączenie stosowania przepisów o prowadzeniu więcej niż jednej kontroli oraz o czasie trwania kontroli w przypadku wybranych rodzajów działalności]	240
Art. 62. [Wyłączenie stosowania wybranych przepisów o kontroli]	241
Art. 63. [Wyłączenie stosowania wybranych przepisów o kontroli]	243
Art. 64. [Wyłączenie stosowania wybranych przepisów o kontroli w przypadku kontroli wszczętej na wniosek przedsiębiorcy oraz kontroli w zakresie realizacji programów polityki spójności]	244
Art. 65. [Wyłączenie stosowania przepisów w przypadku kontroli na podstawie przepisów Prawa atomowego, kontroli celno-skarbowej oraz kontroli w zakresie gospodarki odpadami]	245

Rozdział 6

Zasady opracowywania projektów aktów normatywnych z zakresu prawa gospodarczego oraz oceny ich funkcjonowania	248
Art. 66. [Wymóg uwzględniania ważnego interesu publicznego i rozważenia możliwości powstrzymania się od ingerencji prawnej]	248
Art. 67. [Kierowanie się zasadą proporcjonalności i adekwatności]	251
Art. 68. [Dążenie do proporcjonalnego ograniczania obowiązków administracyjnych wobec przedsiębiorców]	252
Art. 69. [Opracowywanie ocen funkcjonowania aktów normatywnych]	253
Art. 70. [Obowiązek przeglądu funkcjonowania aktów normatywnych]	254
Art. 71. [Wyłączenie stosowania ustawy do wykonywania inicjatywy ustawodawczej przez obywateli]	255

Rozdział 7	
Przepis końcowy	256
Art. 72. [Wejście w życie]	256
USTAWA Z 6.03.2018 R. O CENTRALNEJ EWIDENCJI I INFORMACJI O DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ I PUNKCIE INFORMACJI DLA PRZEDSIĘBIORCY	
257	
Dział I	
Przepisy ogólne	259
Art. 1. [Przedmiot ustawy]	259
Dział II	
Centralna Ewidencja i Informacja o Działalności Gospodarczej	261
Rozdział 1	
Przepisy ogólne	261
Art. 2. [Zadania CEIDG]	261
Art. 3. [Systemy teleinformatyczne wykorzystywane w zakresie przekazywania danych z i do CEIDG; formularz elektroniczny wniosku o wpis do CEIDG]	263
Art. 4. [Wyłączenie stosowania przepisów w zakresie niektórych rodzajów działalności związanej z rolnictwem]	264
Rozdział 2	
Wpis do CEIDG danych ewidencyjnych oraz informacyjnych	265
Art. 5. [Dane podlegające wpisowi do CEIDG]	265
Art. 6. [Wniosek o wpis do CEIDG]	278
Art. 7. [Oświadczenia składane wraz z wnioskiem o wpis do CEIDG]	282
Art. 8. [Urzędowe poświadczenie odbioru wniosku składanego w formie elektronicznej; złożenie wniosku o wpis do CEIDG w formie papierowej, archiwizacja wniosków i związanych z nimi dokumentów] ...	283
Art. 9. [Kompetencja ministra do żądania udostępnienia dokumentów związanych z wnioskami składanymi w postaci papierowej]	286
Art. 10. [Niepoprawny wniosek o wpis do CEIDG; podpis na wniosku]	287
Art. 11. [Korzystanie z informacji z rejestrów publicznych w zakresie danych z wniosku o wpis do CEIDG]	289
Art. 12. [Obowiązki rejestracyjne wykonywane za pośrednictwem CEIDG]	291
Art. 13. [Opłaty za wpis do CEIDG]	293
Art. 14. [Złożenie do CEIDG informacji o niepodjęciu działalności gospodarczej]	293
Art. 15. [Wniosek o zmianę wpisu lub wykreślenie przedsiębiorcy z CEIDG]	295
Art. 16. [Domniemanie prawdziwości danych w CEIDG oraz nieprzerwanego prowadzenia działalności przez przedsiębiorcę]	297
Art. 17. [Obowiązek posiadania przez przedsiębiorcę tytułu prawnego do nieruchomości wskazanej jako adres do doręczeń lub miejsce stałego wykonywania działalności]	299

Rozdział 3

Wpis do CEIDG informacji o zawieszeniu i wznowieniu wykonywania działalności gospodarczej	300
Art. 18. [Uprawnienie do złożenia wniosku o zawieszenie wykonywania działalności gospodarczej]	300
Art. 19. [Informacja w CEIDG o dacie wznowienia wykonywania działalności gospodarczej]	300
Art. 20. [Wniosek o zmianę wpisu w CEIDG składany przez przedsiębiorcę zawieszającego lub wznowiającego wykonywanie działalności gospodarczej]	302

Rozdział 4

Informacje dopisywane do CEIDG z urzędu	303
Art. 21. [Wpis informacji do CEIDG z urzędu]	303
Art. 22. [Przekazywanie informacji wpisanych do CEIDG z urzędu innym podmiotom]	305
Art. 23. [Informacje przekazywane do CEIDG przez sądy]	305
Art. 24. [Przekazywanie do CEIDG informacji o przekształceniu przedsiębiorcy w jednoosobową spółkę kapitałową]	307
Art. 25. [Przekazywanie informacji o zakazie prowadzenia działalności]	308
Art. 26. [Informacje przekazywane do CEIDG przez Krajowy Rejestr Karny]	310
Art. 27. [Przekazywanie do CEIDG informacji o wstrzymaniu wykonania, uchyleniu lub zmianie orzeczenia o zakazie prowadzenia działalności gospodarczej]	312
Art. 28. [Formularz elektroniczny wykorzystywany do przekazywania informacji do CEIDG]	313

Rozdział 5

Wykreślenie przedsiębiorcy z CEIDG i sprostowanie wpisu w CEIDG	314
Art. 29. [Podstawy wykreślenia przedsiębiorcy z CEIDG z urzędu]	314
Art. 30. [Termin wykreślenia przedsiębiorcy z CEIDG]	319
Art. 31. [Przekazywanie innym podmiotom informacji o wykreśleniu przedsiębiorcy z CEIDG z urzędu]	321
Art. 32. [Niezgodność wpisanych danych z rzeczywistym stanem rzeczy; brak tytułu prawnego do nieruchomości]	322
Art. 33. [Wykreślenie przedsiębiorcy z CEIDG a usunięcie danych z CEIDG]	324
Art. 34. [Prostowanie wpisów do CEIDG]	325
Art. 35. [Przekazywanie innym podmiotom informacji o wykreśleniu przedsiębiorcy z CEIDG oraz o sprostowaniu wpisu w CEIDG]	326
Art. 36. [Adres do doręczeń przedsiębiorcy wpisanego do CEIDG]	327
Art. 37. [Zmiany we wpisie do CEIDG przedsiębiorcy wykreślonego z CEIDG]	329

Rozdział 6

Zasady publikowania w CEIDG informacji o pełnomocnikach i prokurentach	331
Art. 38. [Informacja w CEIDG o pełnomocniku lub prokurencie przedsiębiorcy]	331

Art. 39. [Wniosek o publikację w CEIDG informacji o pełnomocniku lub prokurencie przedsiębiorcy; skutki prawne publikacji informacji]	335
Art. 40. [Warunki poprawności wniosku o publikację w CEIDG informacji i pełnomocniku lub prokurencie przedsiębiorcy]	337
Art. 41. [Potwierdzenie w CEIDG upoważnienia pełnomocnika lub prokurenta do prowadzenia sprawy w imieniu przedsiębiorcy]	337
Art. 42. [Wyłączenie stosowania przepisów w zakresie spraw podatkowych]	338
Rozdział 7	
Udostępnianie danych przez CEIDG	340
Art. 43. [Dane i informacje udostępniane przez CEIDG; termin udostępnienia informacji]	340
Art. 44. [Udostępnianie przez CEIDG informacji związanych z koncesjami, licencjami, zezwoleniami oraz z wpisem do rejestru działalności regulowanej]	342
Art. 45. [Jawność danych udostępnianych przez CEIDG; udostępnianie danych za pośrednictwem strony internetowej CEIDG]	346
Art. 46. [Zaświadczenie o wpisie do CEIDG]	347
Art. 47. [Nieodpłatne udostępnianie danych w inny sposób niż za pośrednictwem strony internetowej CEIDG]	348
Art. 48. [Udostępnianie danych CEIDG organom administracji]	349
Art. 49. [Usunięcie danych z CEIDG]	350
Art. 50. [Stosowanie przepisów o ochronie danych osobowych do danych udostępnianych przez CEIDG]	352
Dział III	
Punkt Informacji dla Przedsiębiorcy	353
Art. 51. [Zadania Punktu]	353
Art. 52. [Wnioski, oświadczenia i notyfikacje składane za pośrednictwem Punktu]	356
Art. 53. [Informacje udostępniane przez Punkt]	362
Art. 54. [Doradztwo w indywidualnych sprawach]	366
Art. 55. [Informacje o adresach stron internetowych pojedynczych punktów kontaktowych w innych państwach]	366
Art. 56. [Obowiązek wykorzystywania środków komunikacji elektronicznej]	367
Art. 57. [Obowiązek umożliwienia dokonania płatności elektronicznej opłaty za przeprowadzenie sprawy]	368
Art. 58. [Delegacja ustawowa – zasady współpracy właściwych organów z Punktem]	368
Art. 59. [Delegacja ustawowa – szczegółowy tryb i sposób funkcjonowania oraz korzystania z Punktu]	369
Art. 60. [Powierzenie innym podmiotom realizacji zadań Punktu]	369
Art. 61. [Udostępnianie informacji o warunkach udostępniania i korzystania z usług Punktu]	369
Art. 62. [Obowiązek stosowania powszechnego i zrozumiałego języka]	370
Art. 63. [Zapewnienie spójności systemów teleinformatycznych]	370

Art. 64. [Informowanie przedsiębiorców o ważnych wydarzeniach, terminach i obowiązkach; udostępnianie usług Punktu za pośrednictwem innych placówek]	371
Art. 65. [Dane udostępniane w Punkcie przez właściwych ministrów]	372
Art. 66. [Zgłaszanie uwag związanych z funkcjonowaniem Punktu]	373
Dział IV	
Przepis końcowy	375
Art. 67. [Wejście w życie]	375
USTAWA Z 6.03.2018 R. O RZECZNIKU MAŁYCH I ŚREDNICH PRZEDSIĘBIORCÓW	
Art. 1. [Zadania Rzecznika, pojęcie przedsiębiorcy]	379
Art. 2. [Wymagania na stanowisku Rzecznika]	381
Art. 3. [Powołanie Rzecznika]	384
Art. 4. [Kadencja Rzecznika]	385
Art. 5. [Odwołanie Rzecznika]	385
Art. 6. [Ograniczenie możliwości prowadzenia innej działalności przez osobę na stanowisku Rzecznika]	387
Art. 7. [Zastępca Rzecznika]	387
Art. 8. [Katalog zadań Rzecznika]	388
Art. 9. [Uprawnienia Rzecznika w zakresie ochrony praw przedsiębiorców]	390
Art. 10. [Tryb podejmowania i wykonywania czynności przez Rzecznika]	392
Art. 11. [Wnioskowanie przez Rzecznika o podjęcie określonych działań przez organy, organizacje i instytucje publiczne]	393
Art. 12. [Obowiązki organów, organizacji i instytucji publicznych w zakresie współdziałania z Rzecznikiem]	395
Art. 13. [Przetwarzanie i ujawnianie danych osobowych przez Rzecznika]	396
Art. 14. [Coroczne sprawozdania z działalności Rzecznika]	397
Art. 15. [Biuro Rzecznika]	398
Art. 16. [Ujmowanie w budżecie państwa i pokrywanie wydatków związanych z funkcjonowaniem Rzecznika]	399
Art. 17. [Limit wydatków z budżetu państwa]	399
Art. 18. [Wejście w życie]	400
USTAWA Z 6.03.2018 R. O ZASADACH UCZESTNICTWA PRZEDSIĘBIORCÓW ZAGRANICZNYCH I INNYCH OSÓB ZAGRANICZNYCH W OBROCIU GOSPODARCZYM NA TERYTORIUM RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ	
Rozdział 1	
Przepisy ogólne	403
Art. 1. [Przedmiot ustawy]	403
Art. 2. [Uprawnienie osób zagranicznych do prowadzenia działalności gospodarczej na terytorium RP]	404
Art. 3. [Definicje legalne]	405

Rozdział 2	
Działalność gospodarcza osób zagranicznych	409
Art. 4. [Osoby zagraniczne mogące prowadzić działalność gospodarczą na takich samych zasadach jak obywatele polscy]	409
Rozdział 3	
Transgraniczna działalność usługowa	419
Art. 5. [Dopuszczalność czasowego świadczenia usług przez usługodawcę z państwa członkowskiego]	419
Art. 6. [Zakaz stosowania wymogów ograniczających korzystanie z usług zagranicznych]	420
Art. 7. [Świadczenie usług transgranicznych samodzielnie lub z innymi usługodawcami]	421
Art. 8. [Informacje udostępniane na wniosek usługobiorcy]	421
Art. 9. [Rozpowszechnianie informacji o usłudze świadczonej przez usługodawcę wykonującego zawód regulowany]	422
Art. 10. [Zakaz dyskryminacji usługobiorców]	423
Art. 11. [Obowiązki informacyjne wobec usługobiorców]	423
Art. 12. [Usługi wyłączone spod regulacji]	425
Art. 13. [Odpowiednie stosowanie przepisów innych ustaw]	428
Rozdział 4	
Oddziały przedsiębiorców zagranicznych	429
Art. 14. [Uprawnienie przedsiębiorców zagranicznych do tworzenia oddziałów]	429
Art. 15. [Przedmiot działalności gospodarczej oddziału przedsiębiorcy zagranicznego]	432
Art. 16. [Osoba upoważniona w oddziale do reprezentowania przedsiębiorcy zagranicznego]	433
Art. 17. [Wpis oddziału do rejestru przedsiębiorców]	436
Art. 18. [Dodatkowe obowiązki przedsiębiorcy zagranicznego tworzącego oddział]	437
Art. 19. [Dodatkowe obowiązki przedsiębiorcy zagranicznego po utworzeniu oddziału]	438
Art. 20. [Zakaz wykonywania działalności gospodarczej przez przedsiębiorcę zagranicznego w ramach oddziału]	439
Rozdział 5	
Przedstawicielstwa przedsiębiorców zagranicznych	443
Art. 21. [Uprawnienie przedsiębiorców zagranicznych do tworzenia przedstawicielstw]	443
Art. 22. [Zakres działania przedstawicielstwa]	444
Art. 23. [Przedstawicielstwa utworzone przez osoby zagraniczne]	446
Art. 24. [Obowiązek wpisu do rejestru przedstawicielstw]	447
Art. 25. [Dokonanie i okres obowiązywania wpisu do rejestru przedstawicielstw]	448

Art. 26. [Treść i załączniki do wniosku o wpis do rejestru przedstawicielstw, tytuł prawny do siedziby przedstawicielstwa]	448	
Art. 27. [Rejestr przedstawicielstw]	451	
Art. 28. [Odmowa wpisu do rejestru przedstawicielstw]	452	
Art. 29. [Obowiązki przedsiębiorcy zagranicznego tworzącego przedstawicielstwo]	453	
Art. 30. [Wykreślenie przedstawicielstwa z rejestru z urzędu]	453	
Art. 31. [Wykreślenie przedstawicielstwa z rejestru na wniosek]	455	
 Rozdział 6		
Współpraca międzynarodowa właściwych organów w zakresie świadczenia usług		457
Art. 32. [Zadania ministra w zakresie współpracy międzynarodowej]	457	
Art. 33. [Zasady współpracy międzynarodowej]	458	
Art. 34. [Udzielanie informacji i prowadzenie kontroli na wniosek organu innego państwa członkowskiego]	459	
Art. 35. [Przekazywanie informacji dotyczących postępowań dyscyplinarnych, karnych i administracyjnych oraz rozstrzygnięć związanych z nadużyciami finansowymi]	459	
Art. 36. [Wystąpienie do organu państwa członkowskiego o podjęcie określonych działań wobec usługodawcy]	460	
Art. 37. [Wnioskowanie o podjęcie działań wobec usługodawcy z RP czasowo świadczącego usługi na terytorium innego państwa członkowskiego]	462	
Art. 38. [Przekazywanie informacji o działalności usługodawcy z innego państwa członkowskiego mogącej wyrządzić szkodę lub stanowiącej zagrożenie dla bezpieczeństwa]	463	
Art. 39. [Postać elektroniczna wniosków, zawiadomień i informacji; zakaz użycia informacji w innym celu]	463	
Art. 40. [Zakres wniosków adresowanych do organów z państw członkowskich] ...	464	
Art. 41. [Delegacja ustawowa – szczegółowy zakres współpracy międzynarodowej]	464	
 Rozdział 7		
Przepisy karne		465
Art. 42. [Kara grzywny]	465	
Art. 43. [Tryb orzekania]	466	
 Rozdział 8		
Przepis końcowy		467
Art. 44. [Wejście w życie]	467	
 Literatura		469
Orzecznictwo		479
O Autorach		485

Wykaz skrótów

Akty prawne

Unijne

- dyrektywa 2006/123/WE, dyrektywa usługowa RODO** – dyrektywa 2006/123/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z 12.12.2006 r. dotycząca usług na rynku wewnętrznym (Dz.Urz. UE L 376, s. 36)
- rozporządzenie nr 651/2014** – rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z 27.04.2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz.Urz. UE L 119, s. 1)
- rozporządzenie nr 651/2014** – rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 z 17.06.2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz.Urz. UE L 187, s. 1, ze zm.)

Polskie

- k.c.** – ustawa z 23.04.1964 r. – Kodeks cywilny (Dz.U. z 2018 r. poz. 1025 ze zm.)
- k.k.** – ustawa z 6.06.1997 r. – Kodeks karny (Dz.U. z 2018 r. poz. 1600 ze zm.)
- k.k.s.** – ustawa z 10.09.1999 r. – Kodeks karny skarbowy (Dz.U. z 2018 r. poz. 1958 ze zm.)
- k.p.** – ustawa z 26.06.1974 r. – Kodeks pracy (Dz.U. z 2018 r. poz. 917 ze zm.)
- k.p.a.** – ustawa z 14.06.1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2018 r. poz. 2096 ze zm.)
- k.p.c.** – ustawa z 17.11.1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. z 2018 r. poz. 1360 ze zm.)

- k.s.h.** – ustawa z 15.09.2000 r. – Kodeks spółek handlowych (Dz.U. z 2017 r. poz. 1577 ze zm.)
- k.w.** – ustawa z 20.05.1971 r. – Kodeks wykroczeń (Dz.U. z 2018 r. poz. 618 ze zm.)
- Konstytucja RP** – Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2.04.1997 r. (Dz.U. Nr 78, poz. 483 ze zm.)
- o.p.** – ustawa z 29.08.1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz.U. z 2018 r. poz. 800 ze zm.)
- p.p.s.a** – ustawa z 30.08.2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz.U. z 2018 r. poz.1302 ze zm.)
- p.r.d.** – ustawa z 20.06.1997 r. – Prawo o ruchu drogowym (Dz.U. z 2018 r. poz. 1990 ze zm.)
- pr. bank.** – ustawa z 29.08.1997 r. – Prawo bankowe (Dz.U. z 2018 r. poz. 2187 ze zm.)
- pr. energ.** – ustawa z 10.04.1997 r. – Prawo energetyczne (Dz.U. z 2018 r. poz. 755 ze zm.)
- pr. farm.** – ustawa z 6.09.2001 r. – Prawo farmaceutyczne (Dz.U. z 2017 r. poz. 2211 ze zm.)
- pr. przeds.** – ustawa z 6.03.2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz.U. poz. 646 ze zm.)
- pr. up.** – ustawa z 28.02.2003 r. – Prawo upadłościowe (Dz.U. z 2017 r. poz. 2344 ze zm.)
- p.w.p.p.** – ustawa z 6.03.2018 r. – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo przedsiębiorców oraz inne ustawy dotyczące działalności gospodarczej (Dz.U. poz. 650)
- TFUE** – Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (Dz.U. z 2004 r. Nr 90, poz. 864/2 ze zm.).
- u.c.** – ustawa z 12.12.2013 r. o cudzoziemcach (Dz.U. z 2018 r. poz. 2094 ze zm.)
- u.c.2003** – ustawa z 13.06.2003 r. o cudzoziemcach (Dz.U. z 2011 r. Nr 264, poz. 1573 ze zm.)
- u.CEIDG** – ustawa z 6.03.2018 r. o Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej i Punkcie Informacji dla Przedsiębiorcy (Dz.U. poz. 647 ze zm.)
- u.d.i.p.** – ustawa z 6.09.2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. z 2018 r. poz. 1330 ze zm.)
- u.e.l.** – ustawa z 24.09.2010 r. o ewidencji ludności (Dz.U. z 2018 r. poz. 1382 ze zm.)
- u.f.p.** – ustawa z 27.08.2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2017 r. poz. 2077 ze zm.)
- u.g.h.** – ustawa z 19.11.2009 r. o grach hazardowych (Dz.U. z 2018 r. poz. 165 ze zm.)

-
- u.i.d.p.** – ustawa z 17.02.2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz.U. z 2017 r. poz. 570 ze zm.)
- u.k.g.w.** – ustawa z 9.11.2018 r. o kołach gospodyń wiejskich (Dz.U. poz. 2212)
- u.k.i.** – ustawa z 24.07.2015 r. o kontroli niektórych inwestycji (Dz.U. z 2017 r. poz. 1857)
- u.KRS** – ustawa z 20.08.1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz.U. z 2018 r. poz. 986 ze zm.)
- u.n.r.f.** – ustawa z 21.07.2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym (Dz.U. z 2018 r. poz. 621 ze zm.)
- u.n.z.a.a.** – ustawa z 14.07.1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach (Dz.U. z 2018 r. poz. 217 ze zm.)
- u.o.o.m.** – ustawa z 22.08.1997 r. o ochronie osób i mienia (Dz.U. z 2018 r. poz. 2142 ze zm.)
- u.p.d.o.f.** – ustawa z 26.07.1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz.U. z 2018 r. poz. 1509 ze zm.)
- u.p.d.o.p.** – ustawa z 15.02.1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz.U. z 2018 r. poz. 1036 ze zm.)
- u.p.n.p.r.** – ustawa z 23.08.2007 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym (Dz.U. z 2017 r. poz. 2070)
- u.p.w.i.s.** – ustawa z 25.02.2016 r. o ponownym wykorzystywaniu informacji sektora publicznego (Dz.U. z 2018 r. poz. 1243 ze zm.)
- u.r.** – ustawa z 29.09.1994 r. o rachunkowości (Dz.U. z 2018 r. poz. 395 ze zm.)
- u.r.s.s.g.** – ustawa z 24.05.1989 r. o rozpoznawaniu przez sądy spraw gospodarczych (Dz.U. z 2016 r. poz. 723)
- u.r.t.** – ustawa z 29.12.1992 r. o radiofonii i telewizji (Dz.U. z 2017 r. poz. 1414 ze zm.)
- u.RMŚP** – ustawa z 6.03.2018 r. o Rzeczniku Małych i Średnich Przedsiębiorców (Dz.U. poz. 648)
- u.s.d.g.** – ustawa z 2.07.2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz.U. z 2017 r. poz. 2168 ze zm.)
- u.s.g.** – ustawa z 8.03.1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2018 r. poz. 994 ze zm.)
- u.s.o.z.** – ustawa z 30.08.2002 r. o systemie oceny zgodności (Dz.U. z 2017 r. poz. 1226 ze zm.)
- u.s.o.z.n.** – ustawa z 13.04.2016 r. o systemach oceny zgodności i nadzoru rynku (Dz.U. z 2017 r. poz. 1398 ze zm.)
- u.s.p.** – ustawa z 29.06.1995 r. o statystyce publicznej (Dz.U. z 2018 r. poz. 997 ze zm.)
- u.s.u.s** – ustawa z 13.10.1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2017 r. poz. 1778 ze zm.)
-

- u.ś.u.d.e.** – ustawa z 18.07.2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną (Dz.U. z 2017 r. poz. 1219 ze zm.)
- u.t.z.t.h.** – ustawa z 8.03.2013 r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych (Dz.U. z 2016 r. poz. 684 ze zm.)
- u.u.c.p.g.** – ustawa z 13.09.1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. z 2018 r. poz. 1454 ze zm.)
- u.u.p.** – ustawa z 19.08.2011 r. o usługach płatniczych (Dz.U. z 2017 r. poz. 2003 ze zm.)
- u.u.p.c.g.** – ustawa z 13.09.1996 r. o utrzymaniu porządku i czystości w gminach (Dz.U. z 2018 r. poz. 1454 ze zm.)
- u.VAT** – ustawa z 11.03.2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz.U. z 2018 r. poz. 2174 ze zm.)
- u.w.m.** – ustawa z 20.05.2010 r. o wyrobach medycznych (Dz.U. z 2017 r. poz. 211 ze zm.)
- u.w.r.w.w.** – ustawa z 12.05.2011 r. o wyrobie i rozlewie wyrobów winiarskich, obrocie tymi wyrobami i organizacji rynku wina (Dz.U. z 2018 r. poz. 1159 ze zm.)
- u.w.t.p.a.** – ustawa z 26.10.1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2018 r. poz. 2137 ze zm.)
- u.z.e.i.p.** – ustawa z 13.10.1995 r. o zasadach ewidencji i identyfikacji podatników i płatników (Dz.U. z 2019 r. poz. 63 ze zm.)
- u.z.n.k.** – ustawa z 16.04.1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz.U. z 2018 r. poz. 419 ze zm.)
- u.z.s.p.o.f.** – ustawa z 5.07.2018 r. o zarządzie sukcesyjnym przedsiębiorstwem osoby fizycznej (Dz.U. poz. 1629)
- u.z.u.p.z.** – ustawa z 6.03.2018 r. o zasadach uczestnictwa przedsiębiorców zagranicznych i innych osób zagranicznych w obrocie gospodarczym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. poz. 649 ze zm.)
- z.u.s.d.g.** – ustawa z 19.12.2008 r. o zmianie ustawy o swobodzie działalności gospodarczej oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2009 r. Nr 18, poz. 97)

Czasopisma i wydawnictwa promulgacyjne

- MoP** – Monitor Prawniczy
- ONSA** – Orzecznictwo Naczelnego Sądu Administracyjnego
- OSNC** – Orzecznictwo Sądu Najwyższego Izba Cywilna
- OSNP** – Orzecznictwo Sądu Najwyższego Izba Pracy
- OTK** – Orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego
- PiP** – Państwo i Prawo
- PPH** – Przegląd Prawa Handlowego

- PUG** – Przegląd Ustawodawstwa Gospodarczego
RPEiS – Ruch Prawniczy, Ekonomiczny i Socjologiczny

Inne

- BIP** – Biuletyn Informacji Publicznej
CEIDG – Centralna Ewidencja i Informacja o Działalności Gospodarczej
CIKRS – Centralna Informacja Krajowego Rejestru Sądowego
CRP-KEP – Centralny Rejestr Podmiotów – Krajowa Ewidencja Podatników
Dz.U. – Dziennik Ustaw
Dz.Urz. – Dziennik Urzędowy
EFTA – Europejskie Porozumienie o Wolnym Handlu
EOG – Europejski Obszar Gospodarczy
KRRiT – Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji
KRS – Krajowy Rejestr Sądowy
MŚP – małe i średnie przedsiębiorstwa
NIK – Najwyższa Izba Kontroli
NIP – numer identyfikacji podatkowej
NSA – Naczelny Sąd Administracyjny
PESEL – Powszechny Elektroniczny System Ewidencji Ludności
PIP – Punkt Informacji dla Przedsiębiorcy
PKB – produkt krajowy brutto
PKD – Polska Klasyfikacja Działalności
REGON – Krajowy Rejestr Urzędowy Podmiotów Gospodarki Narodowej
s.c. – spółka cywilna
SA – sąd apelacyjny
SN – Sąd Najwyższy
SO – sąd okręgowy
TK – Trybunał Konstytucyjny
UPO – urzędowe poświadczenie odbioru
WSA – wojewódzki sąd administracyjny

Szanowni Państwo,

trzymacie w rękach komentarz do konstytucji biznesu. Opracowanie, dzięki któremu łatwiejsze będzie poznanie m.in. fundamentalnych zasad nowego Prawa przedsiębiorców. Niniejszy komentarz przygotowali wybitni teoretycy i praktycy prawa.

Konstytucja biznesu, pakiet pięciu ustaw uchwalonych przez Sejm 6.03.2018 r., stanowi gruntowną reformę prawa gospodarczego. Jej przewodnią ideą jest zmiana postawy państwa wobec przedsiębiorców.

Jej wejście w życie otwiera nowy etap w historii polskiego prawa gospodarczego. Dotychczasowa konstytucja przedsiębiorczości, czyli ustawa z 2.07.2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej, uchwalana w pośpiechu w celu dostosowania się do wymogów prawa unijnego, wielokrotnie nowelizowana i otoczona szeregiem ustaw szczegółowych, nie spełniła pokładanych w niej nadziei i okazała się nieskuteczna jako środek ochrony praw przedsiębiorców.

Obecna regulacja uprościła i zreformowała przepisy dotyczące prowadzenia działalności. Wprowadziła również gwarancje mające w większym stopniu zapewnić wolność działalności gospodarczej oraz ochronę praw przedsiębiorców. Prawo przedsiębiorców wprowadza szereg kardynalnych zasad, takich jak: co nie jest zabronione, to jest dozwolone, domniemanie niewinności przedsiębiorcy, rozpatrywanie wątpliwości na korzyść przedsiębiorcy, klauzula pewności prawa, oraz nowe rozwiązania, np. instytucję działalności nierejestrowanej oraz ulgę na początek działalności.

Reforma wprowadza również do systemu prawa polskiego nową instytucję – Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców. Jego podstawowym zadaniem jest dopilnowanie wdrożenia konstytucji biznesu do praktyki urzędniczej i sądowej. Jako ombudsman przedsiębiorców Rzecznik MŚP stoi na straży przestrzegania praw i interesów przedsiębiorców przez administrację publiczną.

W celu ochrony praw przedsiębiorców Rzecznik MŚP opiniuje projekty aktów normatywnych, występuje do właściwych organów o dokonanie zmian w prawie lub wydanie objaśnień prawnych przepisów regulujących prowadzenie działalności gospodarczej, współpracuje z organizacjami przedsiębiorców oraz, co najważniejsze, może przeprowadzać interwencje w sprawach przedsiębiorców, wstępując do postępowań administracyjnych i sądownoadministracyjnych.

Zdajemy sobie sprawę, że samo wprowadzenie ustawy, nawet najlepszej, nie rozwiązało ani nigdy nie rozwiąże wszystkich problemów trapiących polskich przedsiębiorców. Niemniej jest to bardzo ważny, przełomowy krok naprzód. Kluczowe dla wprowadzenia konstytucji biznesu w życie jest to, aby organy ją stosujące – sądy i administracja – prawidłowo ją rozumiały i wykładały. Wierzymy, że niniejsza publikacja się do tego przyczyni.

Adam Abramowicz
Rzecznik Małych i Średnich Przedsiębiorców

Jacek Cieplak
Zastępca Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców

Wstęp

Oddajemy do rąk Czytelnika komentarz do ustaw składających się na tzw. konstytucję biznesu, obejmujący swoim zakresem cztery ustawy: Prawo przedsiębiorców, ustawę o Rzeczniku Małych i Średnich Przedsiębiorców, ustawę o Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej i Punkcie Informacji dla Przedsiębiorcy oraz ustawę o zasadach uczestnictwa przedsiębiorców zagranicznych i innych osób zagranicznych w obrocie gospodarczym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Komentarzem nie objęliśmy natomiast Przepisów wprowadzających ustawę – Prawo przedsiębiorców oraz inne ustawy dotyczące działalności gospodarczej. Argumentem przemawiającym za takim rozwiązaniem jest czasowy charakter większości przepisów tego aktu. Uwagę Czytelnika trzeba jednak zwrócić na fakt, że wzmiankowaną ustawą dokonano nowelizacji szeregu ustaw, m.in. wprowadzono nieujęte w komentarzu zmiany w Kodeksie postępowania administracyjnego oraz w Kodeksie cywilnym (uprawnienie przedsiębiorcy – osoby fizycznej, wpisanego do CEIDG, do udzielenia prokury). Łącznie doszło do nowelizacji 187 ustaw.

Uchwalenie konstytucji biznesu stanowi ważny etap w polityce rządowej, jej celem było bowiem wprowadzenie aktów tworzących nowe ramy dla budowy korzystnego otoczenia prawnego dla przedsiębiorców, jak też rewidujących relacje na linii organy administracji publicznej – przedsiębiorcy.

Prawo przedsiębiorców reguluje zasady podejmowania, wykonywania i zakończenia działalności gospodarczej. W założeniu ustawa ma zmniejszyć ryzyko biznesowe oraz zwiększyć chęć podejmowania i wykonywania działalności gospodarczej, w tym także ponoszenia ryzyka związanego z realizacją innowacyjnych projektów. Ustawa normuje również tryb załatwiania spraw z zakresu działalności gospodarczej, reglamentacji działalności gospodarczej (koncesje, zezwolenia, działalność regulowana), kontroli działalności gospodarczej, tworzenia projektów aktów normatywnych z dziedziny prawa gospodarczego oraz dokonywania oceny skutków regulacji.

W Prawie przedsiębiorców m.in.:

- ustanowiono katalog praw i obowiązków przedsiębiorców oraz obowiązków organów, które mają stanowić wytyczne interpretacyjne dla organów stosujących prawo w relacji przedsiębiorca – administracja, np. zasady proporcjonalności, bezstronności i równego traktowania, domniemania uczciwości przedsiębiorcy, rozstrzygania wątpliwości faktycznych na korzyść przedsiębiorcy i przyjaznej interpretacji przepisów (*in dubio pro libertate*);
- wprowadzono instytucję działalności nieewidencjonowanej (działalności na mniejszą skalę prowadzonej przez osobę fizyczną); w przypadku tego rodzaju działalności nie powstaje obowiązek rejestracyjny, działalność ta nie jest uznawana za działalność gospodarczą i w konsekwencji nie powstaje obowiązek uiszczania składek na ubezpieczenia społeczne);
- wprowadzono instytucję objaśnień prawnych, tj. wydawanych przez organy administracji w zakresie ich właściwości – z urzędu lub na wniosek Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców – wyjaśnień przepisów regulujących podejmowanie, wykonywanie lub zakończenie działalności gospodarczej, dotyczących ich praktycznego stosowania;
- wprowadzono instytucję utrwalonej praktyki interpretacyjnej.

Ustawą o Rzeczniku Małych i Średnich Przedsiębiorców powołano nowy organ mający działać na rzecz realizacji zasad: wolności działalności gospodarczej, pogłębiania zaufania przedsiębiorców do władzy publicznej, bezstronności i równego traktowania, zrównoważonego rozwoju oraz uczciwej konkurencji i poszanowania dobrych obyczajów oraz słuszych interesów przedsiębiorców. Rzecznik ma prawo wnoszenia skargi nadzwyczajnej do Sądu Najwyższego.

Ustawa o Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej i Punkcie Informacji dla Przedsiębiorcy określa zasady funkcjonowania Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej oraz Punktu Informacji dla Przedsiębiorcy. Nie zawiera rozwiązań nowatorskich, ale jej rola jest istotna, gdyż przede wszystkim upraszcza, porządkuje i przyspiesza tryb rejestracji działalności gospodarczej przez osoby fizyczne. Istotne są zmiany dotyczące Punktu Informacji dla Przedsiębiorcy, który realizuje zadania pojedynczego punktu kontaktowego w rozumieniu przepisu art. 6 dyrektywy 2006/123/WE, stanowiąc centrum pomocy prawnej dla przedsiębiorców w zakresie relacji z organami publicznymi.

Ustawa o zasadach uczestnictwa przedsiębiorców zagranicznych i innych osób zagranicznych w obrocie gospodarczym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej reguluje zasady uczestnictwa przedsiębiorców zagranicznych i innych osób zagranicznych w obrocie gospodarczym na terenie Rzeczypospolitej. Wcześniej problematyka zawarta była w ustawie o swobodzie działalności gospodarczej oraz ustawie o świadczeniu usług na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

W tej ustawie uregulowano m.in.:

- zasady podejmowania i wykonywania działalności gospodarczej przez osoby zagraniczne (zarówno obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i państw członkowskich EFTA – stron umowy o EOG, jak i obywateli innych państw); w tym zakresie ustawodawca nie dokonał istotnych zmian względem poprzedniego stanu prawnego;
- problematykę transgranicznej działalności usługowej;
- zasady tworzenia przez osoby zagraniczne będące przedsiębiorcami oddziałów i przedstawicielstw w Rzeczypospolitej Polskiej.

W nowych przepisach powtórzono niektóre przepisy zawarte w Kodeksie postępowania administracyjnego czy w Ordynacji podatkowej, poszerzając w ten sposób zakres obowiązywania zawartych tam zasad.

Utrzymano odmienne rozumienie terminów takich jak „przedsiębiorca” czy „działalność gospodarcza” w różnych ustawach. Według Prawa przedsiębiorców przedsiębiorcą jest osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, wykonująca działalność gospodarczą. Przedsiębiorcami są także wspólnicy spółki cywilnej w zakresie wykonywanej przez nich działalności gospodarczej. Odminną definicję przedsiębiorcy zawiera Kodeks cywilny, do której odsyła też ustawa o podatku dochodowym od osób fizycznych. Jeszcze inne definicje zawiera ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów, a także ustawa o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji. Wszystkie te definicje są do siebie bardzo zbliżone, niemniej jednak różnią się od siebie. Podobnie rzecz się ma z określeniem działalności gospodarczej. Według Prawa przedsiębiorców działalnością gospodarczą jest zorganizowana działalność zarobkowa, wykonywana we własnym imieniu i w sposób ciągły, przy czym wyłączona zostaje działalność osób fizycznych o bardzo skromnym przychodzie (działalność nieewidencjonowana), co z kolei jest nowym rozwiązaniem. Inne określenie działalności gospodarczej znajdujemy w ustawach podatkowych oraz w Ordynacji podatkowej i ustawie o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej.

Nowość niektórych wprowadzonych rozwiązań i kwestia stosunku do podobnych zapisów w innych ustawach nadal mogą kreować problemy interpretacyjne, czemu staramy się zaradzić w naszym komentarzu.

Autorzy komentarza nosili się z pomysłem dość długo. O przygotowaniu i druku komentarza zdecydowano podczas zorganizowanej w maju 2018 r. konferencji w Nałęczowie poświęconej tematyce wpisującej się w ramy komentowanych ustaw. Inicjatorami podjęcia prac nad komentarzem byli prof. Leszek Bielecki i prof. Agnieszka Żywicka, która potem także koordynowała prace autorów.

Zespół autorski został stworzony z naukowców o bogatym doświadczeniu naukowym i praktycznym w obszarze publicznego prawa gospodarczego, działających w różnych

ośrodkach akademickich. Uzyskano znamienny efekt – brak zdominowania komentarza przez jeden ośrodek akademicki. Redaktor naukowy nie próbował narzucać rozwiązań, wychodząc z założenia, że każdy z autorów odpowiada za swoje dzieło, w tym merytoryczną treść komentarzy, prezentowane stanowisko prawne oraz formę wypowiedzi.

Autorzy wyrażają wdzięczność panu Adamowi Abramowiczowi, Rzecznikowi Małych i Średnich Przedsiębiorców, i jego zastępcy, panu Jackowi Cieplakowi, za opatrzenie niniejszego komentarza osobistym listem.

Żywimy nadzieję, że nasze opracowanie, obejmujące kompleksowo pakiet ustaw konstytucji biznesu, będzie służyło nauce i praktyce. Wydając niniejszy komentarz, poddajemy go ocenie Czytelników i będziemy wdzięczni za wszelkie uwagi.

Marek Wierzbowski

USTAWA

z 6.03.2018 r.

Prawo przedsiębiorców¹

(Dz.U. poz. 646; zm.: Dz.U. z 2018 r. poz. 1479, poz. 1629, poz. 1633, poz. 2212)

¹ Niniejsza ustawa w zakresie swojej regulacji wdraża dyrektywę 2006/123/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z 12.12.2006 r. dotyczącą usług na rynku wewnętrznym (Dz.Urz. UE L 376, s. 36).

Kierując się konstytucyjną zasadą wolności działalności gospodarczej, a także innymi zasadami konstytucyjnymi mającymi znaczenie dla przedsiębiorców i wykonywanej przez nich działalności gospodarczej, w tym zasadami praworządności, pewności prawa, niedyskryminacji oraz zrównoważonego rozwoju,

uznając, że ochrona i wspieranie wolności działalności gospodarczej przyczyniają się do rozwoju gospodarki oraz do wzrostu dobrobytu społecznego,

dążąc do zagwarantowania praw przedsiębiorców oraz uwzględniając potrzebę zapewnienia ciągłego rozwoju działalności gospodarczej w warunkach wolnej konkurencji,

uchwala się, co następuje:

Podstawowe wartości i zasady porządku gospodarczego

1. O randze Prawa przedsiębiorców jako zasadniczego aktu prawnego regulującego stosunki gospodarcze świadczą skodyfikowane w nim zasady. Pełnią one szczególną rolę także w konstrukcji i funkcjonowaniu systemu prawa publicznego, w szczególności w tej części, która dotyczy regulacji stosunków społeczno-gospodarczych w relacjach przedsiębiorca – państwo. Zasady przyjęte w ustawie – w tym w preambule – wskazują fundamenty ładu publicznego, ładu gospodarczego (M. Zdyb, *Podstawowe zasady (standardy) ładu gospodarczego w świetle ustawy z 6.3.2018 r. – Prawo przedsiębiorców* [w:] *Ustawa z 6.3.2018 r. – Prawo przedsiębiorców – analiza i ocena najważniejszych przepisów*, red. M. Sieradzka, MoP 2018/13 – dod., s. 5–13) opierającego się na aksjologicznych podstawach, których źródłem jest Konstytucja RP.
2. Wprowadzone w Prawie przedsiębiorców normy – zasady wyznaczają relacje zachodzące pomiędzy przedsiębiorcą a władzą publiczną, stając się racją do wyprowadzenia z nich w drodze wnioskowań prawniczych norm – konsekwencji (Z. Ziemiński, *Wartości konstytucyjne. Zarys problematyki*, Warszawa 1993; M. Kordela, *Zasady prawa. Studium teoretycznoprawne*, Poznań 2012). Oznacza to, że wskazane w nich wartości o istotnym znaczeniu (jak np. zasada równości, zasada praworządności) powinny być uwzględniane w procesie stanowienia i stosowania prawa. M. Zdyb podkreśla, że „wyraziste sformułowanie zasad oznacza identyfikację reguł i wartości prawnych o fundamentalnym znaczeniu w prawie. Sformułowane zasady, w przypadku niedających się usunąć w drodze wykładni przepisów prawa wątpliwości, oznaczają, że wszelkie takie wątpliwości powinny być tłumaczone na korzyść zasady” (M. Zdyb, *Podstawowe...*, s. 13).

3. Zasady ujęte w preambule ustawy, takie jak wolności działalności gospodarczej, praworządności, pewności prawa, niedyskryminacji i zrównoważonego rozwoju, należy odczytywać w ujęciu wskazanych tam wartości, m.in. rozwoju gospodarki, wzrostu dobrobytu społecznego. System wartości i zasad wraz z zasadami konstytucyjnymi (do których wprost ustawodawca odwołuje się w preambule) tworzy aksjologiczne podstawy obowiązującego prawa w obszarze działalności gospodarczej (M. Zdyb, *Podstawowe...*) czy nawet szerzej – przedsiębiorczości. Służyć ma wzmocnieniu gwarancji praw przedsiębiorców oraz uwzględnić potrzebę zapewnienia ciągłego rozwoju działalności gospodarczej w warunkach wolnej konkurencji.
4. Osadzenie norm prawnych w wartościach wpływa na treść i sposób działania organów władzy publicznej (M. Zieliński, Z. Ziemiński, *Uzasadnianie twierdzeń, ocen i norm w prawoznawstwie*, Warszawa 1988). Dzięki przyjętym wartościom podmioty stosujące prawo działają w oparciu o stałe założenia aksjologiczne (J. Zimmermann, *Aksjomaty prawa administracyjnego*, Warszawa 2013). W konsekwencji instytucje prawne, struktury organizacji, formy działania administracji publicznej nie są obojętne aksjologicznie, a przy ich kształtowaniu należy uwzględniać element wartościujący (K. Strzyczkowski, *Uwagi o zadaniach nauki o prawnych formach działania administracji gospodarczej* [w:] *Instrumenty i formy prawne działania administracji gospodarczej*, red. B. Popowska, K. Kokocińska, Poznań 2009, s. 35; K. Kokocińska, *Funkcjonalność i dysfunkcjonalność przepisów publicznego prawa gospodarczego z perspektywy kryterium wartości (zagadnienia ogólne)* [w:] *Dysfunkcje publicznego prawa gospodarczego*, red. M. Zdyb, E. Kruk, G. Lubeńczuk, Warszawa 2018, s. 25–38).
5. Zbiór zasad objętych regulacją Prawa przedsiębiorców tworzą zarówno zasady wprost przyjęte w Konstytucji RP, np. zasada wolności działalności gospodarczej (art. 2), jak i zasady stanowiące wynik utrwalonej i ukształtowanej linii orzeczniczej, np. zasada proporcjonalności (art. 12). Nie są to zasady mające walor normatywnie nowych zasad. Wskazuje się, że ich skatalogowanie w Prawie przedsiębiorców ma znaczenie porządkujące oraz zwiększające świadomość prawną (uzasadnienie rządowego projektu ustawy – Prawo przedsiębiorców, VIII kadencja, druk sejm. nr 2051, s. 27), a także walor informacyjny (M. Sieradzka, *Podstawowe zasady obowiązujące przy podejmowaniu, wykonywaniu oraz zakończeniu działalności oraz ich wpływ na sytuację prawną przedsiębiorcy* [w:] *Ustawa z 6.3.2018 – Prawo przedsiębiorców – analiza i ocena najważniejszych przepisów*, red. M. Sieradzka, MoP 2018/13 – dod., s. 21). Katalog zasad umiejscowionych w ustawie, którą należy traktować jako szczególny akt normatywny – konstytucję przedsiębiorców, zapewnia stabilność i utrzymanie jednolitości praktyki stosowania prawa w stosunkach gospodarczych. W uzasadnieniu do projektu podkreśla się, że zakotwiczenie zasad w ustawie „stanowi dodatkowe i dobitne przypomnienie organom władzy publicznej, że w ich relacjach z przedsiębiorcami zasady te mają pełną moc wiążącą i muszą być bezwzględnie przestrzegane, gdyż nie są one jedynie normami programowymi Konstytucji RP lub niewiążącymi apelami. Zasady te są normami prawnymi *par excellence*

i muszą być przez organy władzy publicznej respektowane tak samo jak wszystkie pozostałe normy prawne zawarte w ustawie” (druk sejm. nr 2051, s. 28). Tym samym ustawodawca podkreśla pozycję przedsiębiorcy i przysługujące mu prawa. Eksponowana przez ustawę wolność działalności gospodarczej przedsiębiorców, ich samodzielność w podejmowaniu, wykonywaniu i zakończeniu działalności oraz równość wobec prawa umacniają ich wolność (swobody), wyznaczając jej granice (A. Powałowski, *Nowe prawo przedsiębiorców i ich działalności gospodarczej na tle zasady społecznej gospodarki rynkowej* [w:] *Sektory infrastrukturalne – problematyka prawna*, red. M. Królikowska-Olczak, Warszawa 2018, s. 79). Stanowisko to potwierdza brzmienie przepisu art. 16, z którego wynika, że Rzecznik Małych i Średnich Przedsiębiorców jako organ ochrony prawnej stoi na straży praw mikroprzedsiębiorców oraz małych i średnich przedsiębiorców (P. Lissoń, *Ochrona prawna i wspieranie działalności gospodarczej jako zadania Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców*, RPEiS 2018/4).

6. W doktrynie prawa publicznego podejmowane są próby kategoryzowania zasad prawa przyjętych w Prawie przedsiębiorców. Jako podstawowy stosuje się podział na te, które kierowane są do przedsiębiorców oraz do organów władzy publicznej jako wiążące w ich stosunkach z przedsiębiorcami (tak np. M. Sieradzka, *Podstawowe...*, s. 21–22). Do pierwszej ze wskazanych grup zalicza się zasadę wolności działalności gospodarczej (art. 2), zasadę co nie jest prawem zabronione, jest dozwolone (art. 8) oraz zasadę wynikającą z art. 9, która wprowadza obowiązek wykonywania działalności gospodarczej zgodnie z zasadami uczciwej konkurencji i poszanowania dobrych obyczajów oraz słusznym interesom innych przedsiębiorców i konsumentów. Do drugiej kategorii, poza wyżej wskazanymi zasadami wynikającymi z art. 2 i 9, należy zaliczyć zasadę domniemania uczciwości przedsiębiorcy (art. 10 ust. 1), zasadę rozstrzygania wątpliwości faktycznych na korzyść przedsiębiorcy (art. 10 ust. 2), zasadę przyjaznej interpretacji przepisów (art. 11), zasadę pogłębiania zaufania, proporcjonalności, bezstronności i równego traktowania (art. 12), zasadę odpowiedzialności urzędników za naruszenie prawa (art. 13), zasadę pewności prawa (art. 14) oraz zasadę udzielania informacji (art. 15). Można stosować także podział na zasady przejęte wprost z Konstytucji RP, które zostały wyprowadzone z wartości uniwersalnych i stanowią wynik zabiegów interpretacyjnych (np. w drodze interpretacji klauzuli demokratycznego państwa prawnego zawartej w art. 2 Konstytucji RP – zasada przyjaznej interpretacji przepisów, zasada pogłębiania zaufania, zasada pewności prawa), jak też wprowadzone do polskiego systemu prawnego Prawem przedsiębiorców. Zasady te, którym należy przypisać wymiar uniwersalny, zostały przystosowane do charakteru stosunków związanych z podejmowaniem, wykonywaniem i zakończeniem działalności gospodarczej.

Dobór zasad zawartych w Prawie przedsiębiorców nie jest przypadkowy. Według A. Powałowskiego ich łączne ujęcie pozwala na dostrzeżenie konotacji pomiędzy nimi a konstytucyjną zasadą społecznej gospodarki rynkowej, do której to konstytucyjnej zasady, pomimo że ustawa ta dotyczy kwestii ustroju gospodarczego, Prawo przedsiębiorców

Komentarz stanowi pierwsze na rynku wydawniczym omówienie pakietu czterech aktów prawnych tworzących fundamenty regulacji gospodarczej i zarazem publicznego prawa gospodarczego, na który składają się:

- Prawo przedsiębiorców,
- ustawa o Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej i Punkcie Informacji Przedsiębiorców,
- ustawa o Rzeczniku Małych i Średnich Przedsiębiorców,
- ustawa o zasadach uczestnictwa przedsiębiorców zagranicznych i innych osób zagranicznych w obrocie gospodarczym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

W publikacji przedstawiono m.in.:

- nowe zasady regulujące relacje przedsiębiorca–urzędnik;
- zasady tworzenia prawa gospodarczego;
- instytucję działalności nierejestrowej;
- regulacje ułatwiające zakładanie działalności gospodarczej, w tym ulgę na start;
- zmiany w zawieszeniu i zakończeniu działalności gospodarczej;
- zmiany dotyczące ustanawiania pełnomocników przez przedsiębiorców zarejestrowanych w CEIDG;
- zmiany w zakresie nowego portalu informacyjnego dla przedsiębiorców (Punkt Informacji dla Przedsiębiorcy);
- sposób powołania Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców.

Opracowanie będzie cenną pomocą w:

- prowadzeniu spraw gospodarczych i kierowaniu przedsiębiorstwem,
- obsłudze podmiotów gospodarczych,
- przygotowywaniu aktów notarialnych dla przedsiębiorców,
- prowadzeniu dokumentacji finansowej podmiotów gospodarczych,
- egzekucji w sprawach gospodarczych,
- prowadzeniu spraw kadrowo-płacowych pracowników.

Komentarz został napisany przez przedstawicieli sześciu ośrodków naukowych: Uniwersytetu Warszawskiego, Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu, Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach, Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, Uniwersytetu Wrocławskiego i Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu. Łączą oni karierę akademicką z praktyką prawniczą, wykonując zawód radcy prawnego lub pozostając w zatrudnieniu w strukturach administracji publicznej.

Książka jest przeznaczona dla prawników praktyków: adwokatów, radców prawnych, notariuszy, komorników, doradców podatkowych, sędziów, a także dla przedsiębiorców, pracowników administracji rządowej i samorządowej oraz działów kadr. Będzie użytecznym źródłem wiedzy dla aplikantów adwokackich i radcowskich oraz przedstawicieli nauki i studentów prawa i ekonomii.

„Zdajemy sobie sprawę, że samo wprowadzenie ustawy, nawet najlepszej, nie rozwiązało ani nigdy nie rozwiąże wszystkich problemów trapiących polskich przedsiębiorców. Niemniej jest to bardzo ważny, przełomowy krok naprzód. Kluczowe dla wprowadzenia «Konstytucji biznesu» w życie jest to, by organy ją stosujące – sądy i administracja – prawidłowo ją rozumiały i wykładały. Wierzymy, że niniejsza publikacja się do tego przyczyni”.

*Z przedmowy Adama Abramowicza i Jacka Cieplaka,
Rzecznika i Zastępcy Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców*

ZAMÓWIENIA:

INFOLINIA 801 04 45 45, FAX 22 535 80 01
ZAMOWIENIA@WOLTERSKLUWER.PL
WWW.PROFINFO.PL

